

Leidse Vereniging van

Mantelzorgers

Professorenpad 1
2313 TA Leiden
IBANnr. NL11 INGB 0007 8162 76
www.lvvm.nl
e-mail info@lvvm.nl
mobiel 06 53655716

JAARVERSLAG 2018

Leidse Vereniging van Mantelzorgers (LVvM)

LEIDEN, APRIL/Mei 2019

Voorwoord

Zorgen voor naasten is voor de meeste mensen vanzelfsprekend. Iedereen krijgt vroeg of laat te maken met mantelzorg en mensen doen dit uit liefde voor elkaar. Het Planbureau voor de Leefomgeving en het SCP berekenden in 2018 dat er nu 15 potentiële mantelzorgers voor elke 85-plusser klaarstaan, maar in 2040 loopt dit terug naar 6. Het is echter niet alleen de vergrijzing die de druk op mantelzorgers doet toenemen, maar ook de zorgwetgeving. Sinds 2015 hebben gemeenten en zorgverzekeraars meer taken in de langdurige zorg en ondersteuning gekregen en is er in totaal minder geld beschikbaar om de doelgroep met professionele zorg te ondersteunen. Dit heeft ertoe geleid dat hulpvragers een groter beroep hebben moeten doen op mantelzorgers en hun sociale netwerk.

Het is tegen deze achtergrond dat de LVvM zich ook in 2018 hard maakte voor de **belangenbehartiging** van mantelzorgers. Belangrijkste resultaat dat wij hierin in 2018 met onze partners bereikten, is het vernieuwde Mantelzorgakkoord. Hierin zijn de afspraken uit het oude akkoord uit 2013 aangepast en aangescherpt. Doel is nog steeds om in gezamenlijkheid er voor te zorgen dat zo min mogelijk mantelzorgers overbelast raken. Overbelasting vormt een risico voor het ontsporen van de zorg. Bij het opstellen van het hernieuwde Mantelzorg akkoord is gebruik gemaakt van de uitkomsten van het LVvM onderzoek van 2017.

Naast belangenbehartiging organiseerde de Vereniging ook in 2018 allerlei **(groeps) activiteiten voor mantelzorgers**, vaak in samenwerking met EVA. Dit doen we met als doel bewustwording en erkenning van de situatie van mantelzorgers in diverse samenlevingsverbanden, maar ook om onze leden **ontspanning** en **lotgenotencontact** te bieden.

1 Leidse Vereniging van Mantelzorgers

1.1 Doelstelling

De Leidse Vereniging van Mantelzorgers (LVvM) behartigt sinds 1997 de belangen van mantelzorgers in Leiden en omgeving met als doel voor hen een zo goed mogelijke ondersteuning te realiseren.

De doelstellingen van de LVvM richten zich op de volgende groepen, zodat

- ***mantelzorgers***
zich als zodanig gaan herkennen, informatie vragen/vinden over ondersteuning, elkaar ontmoeten en samen iets gezelligs kunnen ondernemen.
- ***bij het brede publiek***
het begrip mantelzorg bekend wordt en men meer oog krijgt voor de situatie van mantelzorgers.
- ***vrijwilligers en beroepskrachten***
aandacht hebben voor behoeften van mantelzorgers, met hen in gesprek gaan en de weg wijzen naar ondersteuning.
- ***de beleidsmakers van de gemeente Leiden***
begrip ontwikkelen voor de positie van mantelzorgers en hiermee rekening houden bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid dat mantelzorgers raakt.

De vereniging telde eind 2018 ruim 100 betalende leden en bijna 100 belangstellenden. Daarnaast is contact met een 50-tal organisaties, in ieder geval via de nieuwsbrief.

Elk jaar voert de LVvM het door de leden goedgekeurde activiteitenplan uit om haar doelstellingen te verwezenlijken. In hoofdstuk 2 is daarvan een verslag over 2018.

1.2 Mijlpalen uit onze geschiedenis

De Leidse Vereniging van Mantelzorgers (LVvM) is in 1997 opgericht met als doel te werken aan onderlinge ondersteuning, bewustwording, erkenning en stem geven aan het mantelzorgbelang in Leiden. Oprichting van de vereniging is een uitvloeisel van de motie die de Leidse gemeenteraad in 1993 aannam met de oproep initiatieven van en voor mantelzorgers te ondersteunen. Politieke belangstelling voor mantelzorg ontstond doordat het Leidse zorgveld in 1993 aandacht vroeg voor de positie van mantelzorgers. St. Ouderenwerk zette de toon met het symposium 'Zorg voor de mantelzorg'. Het vrouwen netwerk bereikte de politiek met een ludiek "zorgtentamen" in het stadhuis. De GGD kreeg vervolgens opdracht voor een nota 'Zorg voor de mantelzorg'.

De motie had niet alleen oprichting van de LVvM tot gevolg. Een 'stuurgroep' van professionele werkers heeft ook stappen gezet tot oprichting van een professioneel steunpunt voor mantelzorgers voor informatieve, emotionele en praktische steun.

In 1997 werd de LVvM opgericht, twee jaar later (1999) nam de gemeenteraad een motie aan waarin het college is opgedragen de LVvM structureel te financieren en zorginstellingen

actief bij mantelzorgondersteuning te betrekken via een overlegplatform. Dit resulteerde in een structurele subsidierelatie tussen de LVvM en gemeente Leiden. Daarnaast zijn er afspraken tussen de gemeente Leiden en de bij mantelzorg betrokken zorg- en welzijnspartijen over het verbeteren van mantelzorgondersteuning. Deze afspraken staan in het Convenant Ondersteuning Mantelzorg, waarbij de LVvM betrokken was.

De convenantpartijen werkten na 1999 intensief samen aan verbetering van mantelzorgondersteuning, vanaf 2002 meer als informeel netwerk. Wel werden een Coördinator Mantelzorg en mantelzorgconsulenten (een grote wens van de LVvM) aangesteld. Zij werden ondergebracht bij Thuiszorg Groot Rijnland.

Begin 2007 is beleidsmatige belangstelling voor mantelzorg geïntensiveerd door de Wet Maatschappelijk Ondersteuning (WMO). Deze wet maakte gemeenten verantwoordelijk voor ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers (prestatieveld 4). Gemeente Leiden heeft die samen ingevuld met de mantelzorgers en organisaties die mantelzorgers ondersteunen. Motto: 'Mantelzorg, doe het samen!'. Het resultaat was Bureau Informele Zorg (BIZ, gehuisvest bij ActiVite), waar individuele mantelzorgers met vragen terecht kunnen.

In 2010 gaven de LVvM, BIZ ActiVite, Radius, Gemeente Leiden met de 'intentieverklaring mantelzorg Leiden' een aanzet om samen met GGZ, MEE, Kwadraad, Libertas, verzorgings- en verpleeghuizen tot een nieuwe samenwerking te komen om de "basisfuncties mantelzorg" praktisch in te vullen en tot structurele verbeteringen in het ondersteuningsaanbod voor mantelzorgers. Het resultaat was het 'Mantelzorgakkoord Leiden 2013' van 21 november, met afspraken voor betere samenwerking tussen mantelzorger, zorgvrijwilliger en professionele hulpverlener. Het is getekend door 13 bij mantelzorgondersteuning betrokken partijen.¹

In 2015 werd de Wet Langdurige zorg en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) van kracht. Gemeenten en zorgverzekeraars kregen meer taken in langdurige zorg en ondersteuning. Daarbij het plan dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig blijven (wonen), ook als zij hulpbehoevend zijn. Een groter beroep op mantelzorgers is het resultaat. Omdat mantelzorgondersteuning nog belangrijker werd, werkten bij mantelzorg betrokken partijen aan een beter en herkenbaarder informatiepunt voor mantelzorgers. Bureau Informele Zorg ging 1 januari 2016 over in EVA (www.wijzijneva.nl). Terzelfder tijd ontstonden de sociale wijkteams met medewerkers van verschillende hulpverleningsinstellingen. Zij namen de ideeën over mantelzorgondersteuning en 1 gezin, 1 plan mee in hun werkwijze.

In 2016/2017 heeft de LVvM voor het eerst een eigen onderzoek laten uitvoeren door het onderzoeksbureau I&O. Dit onderzoek leverde het bestuur bruikbare aanbevelingen, welke naderhand ingezet zijn om in overleg met de gemeente en de zorgaanbieders de nodige verbeteringen en veranderingen voor elkaar te krijgen in de mantelzorgondersteuning. De uit-

¹ Het Mantelzorgakkoord 2013 is ondertekend door de gemeente Leiden, de Leidse Vereniging van Mantelzorgers, Bureau Informele Zorg, ActiVite, st. Radius, Libertas Leiden, st. Topaz, MEE ZHN, st. Kwadraad, GGD HM, GGZ Leiden e.o., Familieraad GGZ Leiden, Woonzorgcentrum 't Huis op de Waard, R.K. Zorgcentrum Roomburgh, Gemiva-SVG en stichting De Haardstee.

komsten van het onderzoek zijn ook gepresenteerd en besproken tijdens ons feestelijke lus-trumsymposium 'Mantelzorg raakt iedereen' op 21 september 2017.

In 2018 is het vernieuwde Mantelzorgakkoord ondertekend. Dit akkoord bouwt voort op de aanbevelingen van het onderzoek.

1.3 Bestuur en medewerkers

Eind 2018 had het bestuur de volgende samenstelling:

- Erika van der Heijden (voorzitter)
- Reini Hulsker (penningmeester)
- Sylvia Hageman
- Els van der Loeff
- Simone Brugman
- Bram Berkhout

Julia Ravve werkt als vrijwilliger voor de LVvM. Zij notuleert de vergaderingen en voert samen met Els van der Loeff de redactie over de nieuwsbrieven.

	Erika vd Heijden	Reini Hulsker	Sylvia Hageman	Els van der Loeff	Simone Brugman	Bram Berkhout
Taken van bestuursleden in 2018						
Organisatie bijeenkomsten (jaarlijks uitje/ALV, de zomerwandeling, e.a.)				X	X	
Organisatie/werkgroep Dag van de Mantelzorg		X				
Redactie en verzenden nieuwsbrief				X		
Website bijhouden, media, verwerken post			X			
Financiën/boekhouding		X				
Bijhouden van leden- en belangstellendenbestand				X		
Deelname aan de Kerngroep Mantelzorgconvenant 2013	X					
Vertegenwoordigen LVvM in de WMO raad			X			
Deelname werkgroep mantelzorg Oegstgeest, Platform Gehandicapten Leiden				X		
Volgen beleidsontwikkelingen	X					X

1.4 Bereikbaarheid

De LVvM gebruikt de locatie van Stichting Radius, Professorenpad 1 te Leiden, voor vergaderingen en informatieve bijeenkomsten/ lotgenotencontact. Op woensdagmiddag zijn bestuursleden (op afspraak) aanwezig voor individuele mantelzorgers en overleg contacten. Digitaal is de LVvM bereikbaar via email (info@lvvm.nl) en de website www.lvvm.nl. Telefoonisch via 06-5365 5716. Het antwoordapparaat wordt regelmatig afgeluisterd.

2 Uitgevoerde activiteiten in 2018

2.1 Belangenbehartiging

Activiteiten op het terrein van (mantel)zorg om beleidsontwikkeling en uitvoering te beïnvloeden, zo dat mantelzorgers een zo goed mogelijke ondersteuning krijgen.

Activiteit	Bewaken van de uitvoering van het Mantelzorgakkoord Leiden 2013 vanuit het gezichtspunt van mantelzorgers + Vernieuwen van dit akkoord
Inhoud	Deelname aan 6 vergaderingen kerngroep Mantelzorgakkoord .
Samenwerking	Partners Mantelzorgakkoord Leiden, w.o. Gemeente Leiden

Activiteit	Bijdragen leveren aan beleid en beleidsuitvoering m.b.t. ondersteuning van mantelzorgers
Inhoud,	Deelname aan vergaderingen van de WMO Adviesraad Leiden
Samenwerking	Diverse Leidse zorg&welzijns organisaties en Gemeente Leiden.

Activiteit	Netwerkcontacten met de gemeente Leiden en diverse zorg- en welzijnsorganisaties in de Leidse regio
Inhoud, samenwerking	<ul style="list-style-type: none">• Met Eva en Radius: organiseren bijeenkomsten, gebruik ruimte, drukken nieuwsbrieven.• Met Eva en gemeente Leiden overleg over zenden van vragen over mantelzorgondersteuning naar mantelzorgers in Leiden.• Netwerkgesprek met het Zorgkantoor

Activiteit	Versterken van lokale en regionale belangenbehartiging
Inhoud, samenwerking	<ul style="list-style-type: none">• Deelname aan het Platform Gehandicapten Leiden, werkgroep mantelzorg Oegstgeest en Odense project inloophuis Dementie.• Overleg met Eva over de Dag van de Mantelzorg en thema bijeenkomsten.• Ons aanbod openstellen voor randgemeenten.• In de nieuwsbrief aandacht voor activiteiten van organisaties van patiënten en hun mantelzorgers.

2.2. Deskundigheidsbevordering en lotgenotencontact

Het gaat om informatie en onderling contact voor mantelzorgers (leden, belangstellenden).

Activiteit	Nieuwjaarsinloop op het Professorenpad
Inhoud/datum/samenwerking	Informeel ontmoeting en video carrousel op het Professorenpad, op 10 januari 2018 .(aantal deelnemers: circa 20)

Activiteit	Themabijeenkomst 'Mantelzorgmaatje/netwerk'
Inhoud	Een themabijeenkomst over zorg volhouden door gebruik te maken van twee hulpvormen: mantelzorgmaatje en praktische hulp uit de omgeving. Bijeenkomst geleid door mantelzorgadviseur van EVA. (aantal deelnemers: circa 25)
Datum/plaats	28 maart 2018 op het Professorenpad
Samenwerking	Voor de mantelzorgers van de LVvM en Eva

Activiteit	Algemene Ledenvergadering en respijtdag
Inhoud/datum/ Plaats	Informatie over en goedkeuring van beleid, laagdrempelige inventarisatie wensen van leden en sociale activiteit (bezoek aan Corpus). Corpus, 25 april 2018 . (aantal deelnemers: 37)

Activiteit	Gilde stadswandeling en thee met mantelzorgers.
Inhoud/datum/ Samenwerking	Een middag vrijaf, vakantie voor mantelzorgers van LVvM en Eva. Contact met lotgenoten en mantelzorg adviseur. 25 juli 2018 vanaf het Koetshuis met Gilde stadsgidsen. Tot slot gezamenlijke thee. (aantal deelnemers: circa 70)

Activiteit	Themabijeenkomst 'Wegwijs in de regels van de zorg en hulp bij regeltaken'
Inhoud/datum/ Plaats	In deze bijeenkomst hebben Silvia van Adrichem (Sociaal Wijkteam) en Sandra Cuvelier (EVA) informatie verstrekt over voor zorgvragers en hun omgeving regels uit relevante wetgeving (onder andere Wmo en Wlz) en wie kan helpen om je weg te vinden binnen deze regels. Professorenpad 1, 26 september 2018 . (aantal deelnemers: ca 25)

Activiteit	Dag van de Mantelzorg Leiden en randgemeenten.
Inhoud/datum	In Leiden een gezamenlijke avondmaaltijd in Holiday Inn. Met (dans)muziek en blik op kunstwerken over mantelzorg. Keuze om een programma van een randgemeente te bezoeken. 10 november 2018 . (aantal deelnemers: circa 140)
Samenwerking	Werkgroep met Eva, Libertas, Radius, MEE en de LVvM.

2.3. Informatieverstrekking

Informatie krijgen en geven. Voorlichting met als doel bewustwording en erkenning van de situatie van mantelzorgers.

Activiteit	Versturen papieren Nieuwsbrieven
Inhoud/data	De LVvM zond 6 keer aan leden, belangstellenden en professionele contacten een nieuwsbrief met informatie over bijeenkomsten en onderwerpen die mantelzorgers direct raken. De LVvM kiest voor nieuwsbrieven op papier. Niet alle ouderen zijn even vertrouwd met internet en e-mail. De leden stellen het op prijs. We versturen van onze nieuwsbrief ook aan onze professionele contacten

Activiteit	Aanspreekpunt voor vragen van mantelzorgers en anderen.
Inhoud/plaats	Via mail, telefoon of afspraak woensdagmiddag op Professorenpad.
Activiteit	Informatieve gesprekken met de sociale wijkteams
	Deze zijn uitgesteld tot volgend jaar wegens drukke agenda's.
Activiteit	Respijtmart
	Zichtbare aanwezigheid op Respijtmart georganiseerd door Eva en Radius op het Professorenpad
Activiteit	Overige P.R. activiteiten
Inhoud/plaats	Bijhouden van website www.lvvm.nl Informatie materiaal + bioscoopbon voor deelnemers Dag v.d. Mantelzorg..

2.4. Interne activiteiten

Voor het functioneren van de vereniging en het ontwikkelen van toekomst plannen.

Activiteit	Bestuursvergaderingen
Data	Er waren 10 vergaderingen ten behoeve de uitvoering van de jaarplanning.
Activiteit	Studiedag met het LVvM bestuur
Inhoud/datum	Bepaling van beleidsplannen en uitvoering daarvan op leiding van externe trainer. 13 april 2018.
Activiteit	Contact met Mezzo
Inhoud	De nieuwsbrieven zijn informatief en de fact sheets bruikbaar.
Activiteit	Beschikbaar stellen van theaterkaarten
Inhoud	Aanbod van theaterkaarten voor de leden om er even tussenuit te kunnen, gefinancierd uit een ontvangen legaat.
Activiteit	Plannen en verzenden nieuwsbrief + archiefvoering
Inhoud/data/plaats	Overleg en planning, verzorgen archief en documentatie, verzenden nieuwsbrieven op woensdagmiddag (Professorenpad 1, Leiden). Bestuursvergadering op maandagavond eens per maand.